

Una ofensiva judicial contra ETA i EH

La mort de quatre membres d'ETA, dilluns 7 d'agost, i les seves conseqüències han desencadenat una batalla político-judicial que obre un període de setge legal a tot l'entramat de l'esquerra abertzale i deixa el PNB i EA en un atzucac.

Dilluns 7 d'agost. Cinc minuts abans de les onze de la nit un cotxe carregat amb uns quaranta quilos d'explosius esclata en ple barri de Bolueta, a Bilbao.

A dins viatjaven Patxi Rementeria (39), Ekain Ruiz (23), Urko Gerrikagoitia (22) i Zigor Aranbarri (22), que queden absolutament destrossats per l'explosió. Aquest fet i les seves conseqüències han desencadenat una batalla político-judicial que obre un període de setge legal a tot l'entramat de l'esquerra abertzale i deixa el PNB i Eusko Alkartasuna en una cruïlla impossible entre l'ofensiva antibasquista que lidera el govern de Madrid i el retorn a la retòrica bel·licista d'Euskal Herriarrok.

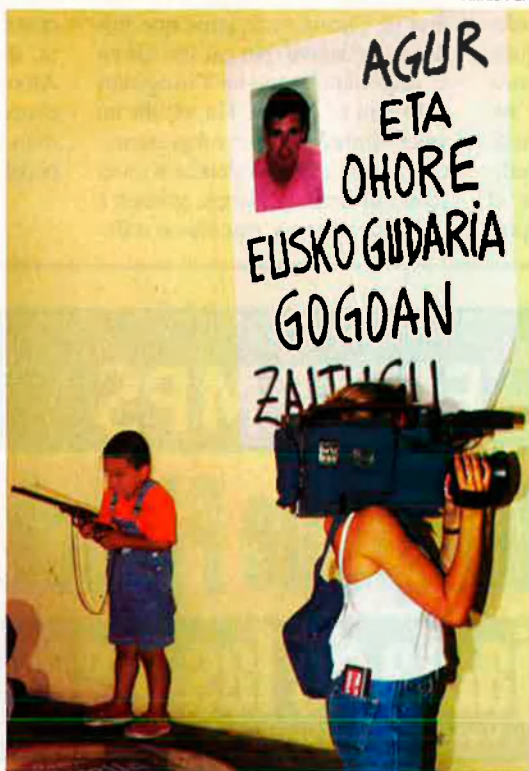
L'endemà de l'explosió de Bolueta, Arnaldo Otegi no va tenir dubtes i quan se li van acostar els micròfons va definir, amb convicció, els quatre etarres morts aquella mateixa nit com a "companys patriotes i independentistes bascos" amb especial esment a Patxi Rementeria, el cap del comando Biscaia, a qui Arnaldo Otegi va conèixer personalment durant l'exili a Euskadi Nord, quan tot dos tenien comptes pendents amb la justícia espanyola a causa de la seva militància a ETA. Otegi va dir, a més, que Rementeria "era una persona molt coneguda, vinculada a les

lluïtes populars al poble on va néixer, a Markina. Una persona que portava molt de temps refugiada i un referent del conjunt de l'esquerra abertzale". Sense fissures.

El discurs no va canviar durant tota la setmana i no hi va haver vacil·lacions ni quan van morir, als dos dies següents, el president de la patronal guipuscoana i un subtenent de l'Exèrcit, a més dels ferits que va causar un cotxe-bomba en un barri residencial de Madrid. El dissabte 12, a Bilbao, es va fer un homenatge massiu als quatre activistes morts, en un acte que va te-

nir una nombrosa presència de mitjans de comunicació internacionals. Allà Euskal Herriarrok va recuperar tota la iconografia tradicional dels actes d'exaltació de la violència que organitzava Herri Batasuna. Trikitixes, txalapartes, dantzaris i les quatre fotografies del comando Biscaia presidint la concentració. Fins i tot es va recuperar la presència de Jon Idigoras que, tot i estar afectat per una greu malaltia respiratòria, va pujar a l'escenari i, amb un punt de desesperança, va afirmar que "no s'adonen que nosaltres, que hem nascut per a la guerra perquè ens han obligat, necessitem i estímem la pau".

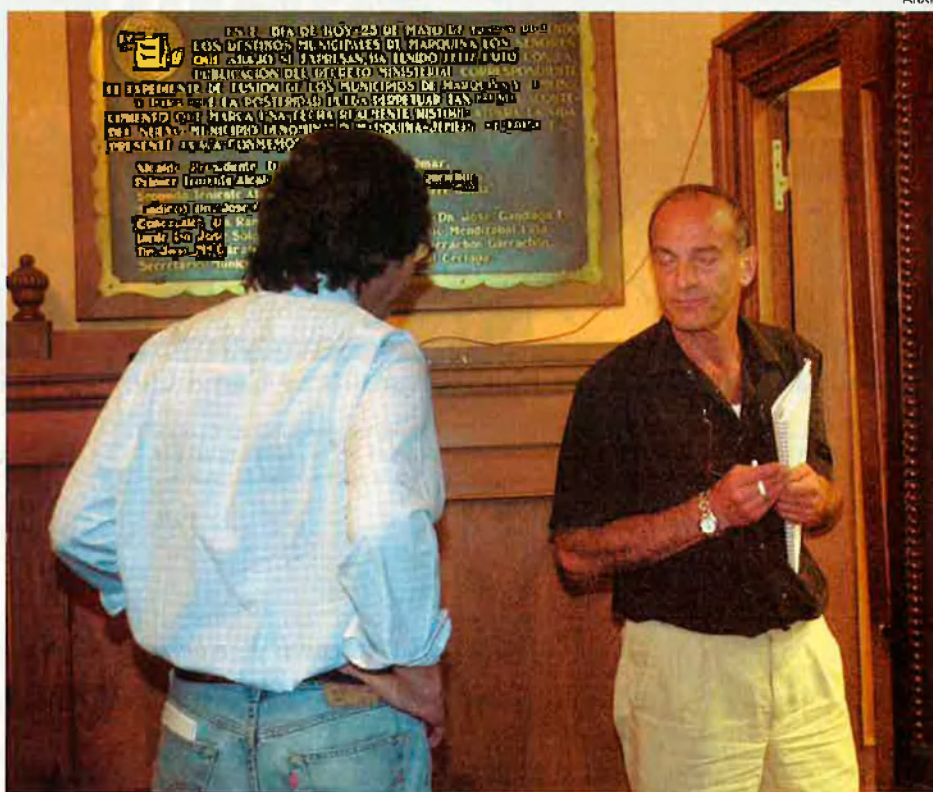
Però el moment culminant de l'acte va ser la imatge que van repetir totes les televisions. Tres encaputxats van saltar a l'estrada i, mentre l'orador callava, van desplegar una pancarta amb l'anagrama de la serp i la destreal. El símbol d'ETA va desencadenar un "Gora ETA militarra" unànime, que va convertir-se en "són gudaris, no terroristes", afirmació que va encarregar-se de corroborar Arnaldo Otegi quan va pujar a l'escenari minuts més tard. Uns moments d'exaltació patriòtica que van ser compartits per tot-hom, menys per les famílies dels quatre morts que es van quedar en un racó, sense poder fer gaire cosa més que plorar desconsola-

dament una militància que havia acabat amb els cossos dels seus fills o germans escampats en un radi de cinquanta metres. En acabar l'acte, l'àvia d'un dels morts més joves va aturar un moment els qui anaven a carregar la seva fotografia en una furgoneta per donar un petó a la imatge del nét. Sí. Les famílies dels gudaris/terroristes també ploren.

Tormenta a Markina. El següent escenari és, la setmana passada, a Markina, un poble de 5 mil habitants a seixanta quilòmetres de Bilbao. El ple municipal, compost per 6 regidors del PNB, 4 d'Euskal Herriarrok i 1 d'Eusko Alkartasuna, aprova permetre que la capella ardent de Patxi Rementería s'instal·li al saló de plens de l'ajuntament. L'alcalde del PNB, tot i la majoria absoluta, actua en contra de les instruccions del seu partit i basa la seva actitud en dos arguments contradictoris, la preservació de la pau social al poble i les pressions i amenaces que, personalment, havien rebut tots els regidors del seu grup municipal. Una actitud que té el suport de l'únic regidor d'Eusko Alkartasuna i el rebuig oficial de les direccions d'ambdós partits, tot i que Xabier Arzalluz va assegurar l'endemà que "entenia" la decisió a causa del clima social que es viu en aquesta mena de casos.

I és que, si el clima social justifica fer una excepció local, a Markina està més que justificat. Tot el poble és ple de pancartes que qualifiquen Patxi Rementería de "fill del poble basc" i "gudari per la llibertat". Al mig de la plaça major hi ha, permanentment encès, un pebeter envoltat de rams de flors que seguirà allà fins al moment del funeral – que és previst per aquesta mateixa setmana–i, una mica més enllà, un mural amb fotografies reproduceix l'activitat de Rementería quan vivia al poble i, fins i tot, durant el seu confinament a les illes de Cabo Verde. Grups de joves passegen orgullosos les samarretes on hi ha impresa la seva cara sobre el fons d'una estrella roja, i la resta dels que circulen man-

tenen una actitud que abasta des de la simpatia fins a la indiferència, no més enllà.

L'embolic jurídic. Els efectes de la mort dels quatre etarres s'han encadenat. Als homenatges públics els han seguit conseqüències judicials que s'hauran d'anar coneixent durant la setmana en què estem. PP i PSOE han reclamat que s'apliqui la figura legal d'apologia del terrorisme a les declaracions d'Arnaldo Otegi, i la resta d'oradors en l'acte de Bilbao i la Fiscalia de l'Estat ja han iniciat una actuació d'ofici en aquest sentit. Però la dificultat és que, segons l'ordenament jurídic espanyol, només s'incorre en aquest delictes quan s'incita directament a cometre atemptats terroristes, i aquest supòsit no queda clar en aquest cas. Així mateix, l'Ertzanza ha iniciat una investigació en aquest sentit, però també amb les mateixes dificultats.

Pel que fa a les decisions del ple de l'ajuntament de Markina, la llei de Bases de Règim Local diu que "quan l'administració de l'estat (...) consideri que un acte o acord d'alguna entitat local infringeix

l'ordenament jurídic, podrà requerir-la perquè anul·li aquest acte o acord". Però si l'Ajuntament de Markina no accepta o no respon a aquest requeriment caldrà que l'estat recorri a la via contenciós-administrativa. Tot plegat, molt més tard que s'hagi enterrat Patxi Rementería.

Al marge d'això, hi ha una iniciativa del jutge Baltasar Garzón que podria acabar amb el tancament del diari *Gara*, partint de considerar que l'empresa editora és la mateixa que la de l'*Egin*. I, en definitiva, uns delictes tan arbitraris com els d'"apologia del terrorisme" o "col·laboració amb banda armada" sempre són aplicables, per exemple, a la Mesa Nacional d'Herri Batasuna. Unes mesures, totes elles, que ja s'han fet efectives en altres ocasions i sobre les que Arnaldo Otegi opina, sempre que algú li pregunta, que "si ficant-me a mi a la presó se solucionés el problema polític d'Euskal Herria, que m'hi fiquin. Però això no s'ho pot creure ningú". I aquesta és la temperatura amb què acaba un estiu especialment plujós a Euskadi.

Dalt, l'alcalde de Markina en el moment d'abandonar el plener on es va aprovar l'ús del saló de plens per celebrar el funeral de l'etarra Patxi Rementería. A la pàgina del costat, cartell d'homenatge a Rementería a la porta de l'Ajuntament d'aquest poble.

Salvador Cot